

ПРЕДМЕТ И ОБЕКТИ НА СЧЕТОВОДСТВОТО

гл. ас. д-р И. Кулова

2020 г.

АКТИВИ

ДА

КА

Материални запаси

Материали;
Продукция;
Стоки...

Краткоср. Вземания

Вземания от
свързани
предприятия;
Вземания от
клиенти и
доставчици;
Вземания по
предоставени
търговски
заеми;
Съдебни и
присъдени
вземания;
Данъци за
възстановяване;
Други.

Краткоср. ФА

Финансови
активи в
свързани
предприятия;
Изкупени
собствени
дългови
ценни книжа;
Краткосрочни
ценни книжа;
Благородни
метали и
скъпоценни
камъни;
Други.

Парични средства

Парични
средства в
брой;
Парични
средства в
безсрочни
депозити;
Блокирани
парични
средства;
Парични
еквиваленти.

Разходи за бъдещи периоди

Разходи,
извършени
през текущия
период,
изгодата от
които ще се
реализира в
период до 12
месеца, в
който период
се включва
месеца от
следващия
отчетен
период.

2.2. ПАСИВИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Пасивите са съществуващи задължения на предприятието, които произтичат от минали събития и чието уреждане се очаква да доведе до изтичане на ресурси – носители на икономическа изгода.

Пасивите са източници на стопански средства на предприятието.

2.2. ПАСИВИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

От гледна точка на това чия собственост е капиталът на предприятието, **пасивите се делят на:**

- ❑ **собствен капитал**
- ❑ **и привлечен капитал (наричан пасив).**

**Пасиви на предприятието =
Собствен капитал + Привлечен капитал / наричан
пасив/**

**Пасиви на предприятието =
Собствен капитал+Привлечен капитал /пасив/**

- **Собственият капитал** може да се разглежда като *задължение на дружеството към собствениците му.*

(1)

СК = ОК + Резерви + Фин. резултат(печалби и/или загуби),
където: СК – собствен капитал; ОК – основен капитал.

(2)

СК = Актив – Привлечен капитал (наричан пасив).

Пасиви на предприятието = Собствен капитал+Привлечен капитал /пасив/

- ▶ **Привлеченият капитал** представлява временно привлечени чужди средства, необходими за дейността на предприятието и подлежащи на връщане.
- ▶ Привлеченият капитал (наричан пасив) се подразделя – съобразно срока на уреждането му (погасяването му), на **дългосрочни пасиви** (над 1 год.) и **краткосрочни пасиви** (до 1 год.).

Пасиви

Собствен капитал

Основен
капитал

Резерви

Фин.
резултат

Привлечен капитал /пасив/

Дългоср.
Пасиви:

Дългосрочни
задължения;
Приходи за
бъдещи
периоди и
Финансирания.

Краткоср.
Пасиви:

Краткосрочни
задължения;
Приходи за
бъдещи
периоди и
Финансирания.

Казус 1.

Предприятие „Х“ разполага със следната информация за активите и пасивите, в лева, към 30.06.20..г.:

- ▶ 1. Сгради – 200 000
- ▶ 2. Получени краткосрочни заеми – 10 000
- ▶ 3. Машини и оборудване – 110 000
- ▶ 4. Задължения към персонала – 50 000
- ▶ 5. Разходи за основна дейност – 35 000
- ▶ 6. Приходи от продажби – 47 000
- ▶ 7. Материали – 20 000
- ▶ 8. Стоки – 38 000

- ▶ 9. Печалба от текущата година – 25 000
- ▶ 10. Каса в лв – 8 000
- ▶ 11. Основен капитал – 260 000
- ▶ 12. Други резерви – 26 000
- ▶ 13. Вземания от клиенти – 13 000
- ▶ 14. Неразпределена печалба от минали години – 6 000

Иска се:

- ▶ Да се определи размерът на активите и пасивите на предприятието
- ▶ Да се определи размерът на собствения и привлечения капитал.

Казус 1.1.

Предприятие „Х“ разполага със следната информация за активите и пасивите, в хиляди лева, към 31.03.20..г.:

1. Основен капитал, изикващ регистрация – 2 690;
2. Основен капитал, неизискващ регистрация – 300;
3. Машини и оборудване – 1 000;
4. Печалба от текущата година – 600;
5. Неразпределена печалба от минали години – 55;
6. Материали – 460;
7. Общи резерви – 500;
8. Задължения към доставчици – 340;
9. Задължения към бюджета – 480;
10. Програмни продукти – 780;
11. Задължения към Фонд „Пенсии“ – 220;
12. Задължения към персонала – 560;
13. Разплащателна сметка в лв. – 830;
14. Получени дългосрочни заеми – 650;
15. Каса в лева – 20;

16. Финансови активи, държани за търгуване – 350;
17. Получени краткосрочни заеми – 180;
18. Финансиране за дългосрочни активи – 1 200;
19. Държавни ценни книжа – 270;
20. Права върху интелектуална собственост – 470;
21. Вземания от клиенти – 330;
22. Права върху индустриална собственост – 490;
23. Продукция – 720;
24. Краткосрочни задължения към други кредитори – 140;
25. Разходи за основна дейност – 170;
26. Животни за угодяване – 25;
27. Сгради и конструкции – 2 000.

Иска се:

1. Да се определи размерът на активите и пасивите на предприятието.
2. Да се определи размерът на собствения и привлечения капитал.

Казус 1.2.

Предприятие „Х“ разполага със следната информация за активите и пасивите, в лева, към 31.05.20..г.:

1. Сгради и конструкции – 840 000;
2. Основен капитал, изискващ регистрация – 1 600 000;
3. Други резерви – 490 000;
4. Разплащателна сметка в лева – 940 000;
5. Печалба от текущата година – 310 000;
6. Вземания от Клиенти – 238 000;
7. Задължения към Доставчици – 67 000;
8. Получени дългосрочни заеми – 550 000;
9. Разходи за основната дейност – 115 000;
10. Животни в основните стада – 80 000;
11. Продукция – 190 000;
12. Финансиране за дългосрочни активи – 416 000;
13. Транспортни средства – 500 000;
14. Трайни насаждения – плододаващи – 735 000;
15. Задължения към персонала – 200 000;
16. Получени краткосрочни заеми – 280 000;
17. Разчети с Фонд „Пенсии“ (задължения) – 150 000;
18. Материали – 31 000;

19. Приходи за бъдещи периоди – 1 254 000;
20. Каса в лева – 2 000;
21. Разплащателна сметка във валута – 270 000;
22. Разходи за придобиване на ДМА – 740 000;
23. Съоръжения – 360 000;
24. Неразпределена печалба от минали години – 103 000;
25. Основен капитал, неизискващ регистрация – 470 000;
26. Програмни продукти – 210 000;
27. Дребни продуктивни животни – 19 000;
28. Общи резерви – 320 000;
29. Разчети с Фонд „Общо заболяване и майчинство“ (задължения) – 180 000;
30. Инвестиции в дъщерни предприятия – 820 000;
31. Финансови активи, държани за търгуване – 300 000.

Иска се:

1. Да се определи размерът на активите и пасивите на предприятието.
2. Да се определи размерът на собствения и привлечения капитал.

Казус 2

На 1 август 20... г. "Росица" ООД - Севлиево има следния състав на капитала:

1. Задължения към персонала	7 000 лв.
2. Получени краткосрочни банкови заеми	12 800 лв.
3. Задължения към бюджета	800 лв.
4. Печалба от текущата година	8 200 лв.
5. Финансиране за инвестиции /за дълготрайни активи/	6 000 лв.
6. Основен капитал	90 000 лв.
7. Задължения към доставчици	4 300 лв.
8. Общи резерви	3 100 лв.
9. Неразпределена печалба от минали години	5 500 лв.
10. Облигационни заеми	2 200 лв.
11. Задължения към социалното осигуряване	1 400 лв.
12. Приходи за бъдещи периоди /предсъбрани лихви/	750 лв.

Иска се: Да се определи стойността на собствения капитал, дългосрочните пасиви, краткосрочните пасиви и общата сума на пасивите.

1. ПРЕДМЕТ НА СЧЕТОВОДСТВОТО

Предмет на счетоводството е имуществото на предприятието (*под формата на активи, капитал и пасиви*) и всички изменения, които настъпват с него в процеса на осъществяваната от предприятието дейност, представени посредством паричния измерител.

Казус 3

На 1 юли 20... г. "Хелиос" АД гр. Горна Оряховица притежава следните активи:

1. Вземания от клиенти	250 лв.
2. Парични средства в касата в левове	180 лв.
3. Сгради /по балансова стойност/	44 000 лв.
4. Продукция	700 лв.
5. Фирмени марки	280 лв.
6. Разходи за бъдещи периоди / предплатени абонаменти /	150 лв.
7. Акредитиви в левове	300 лв.
8. Дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия	500 лв.
9. Млади животни	220 лв.
10. Предоставени дългосрочни заеми	1 000 лв.
11. Материали	3 000 лв.
12. Разходи за незавършено производство	180 лв.
13. Вземания по липси и начети	40 лв.
14. Машини /по балансова стойност/	16 000 лв.

Иска се: Да се определи стойността на: а) дълготрайните материални активи, дълготрайните нематериални активи, дългосрочните финансови активи и общата сума на дълготрайните активи; б) материалните запаси, краткосрочните вземания, паричните средства, разходи за бъдещи периоди и общата сума на краткотрайните активи.

!!! Основно счетоводно равенство: $A = СК + П$

2. ОБЕКТИ НА СЧЕТОВОДСТВОТО

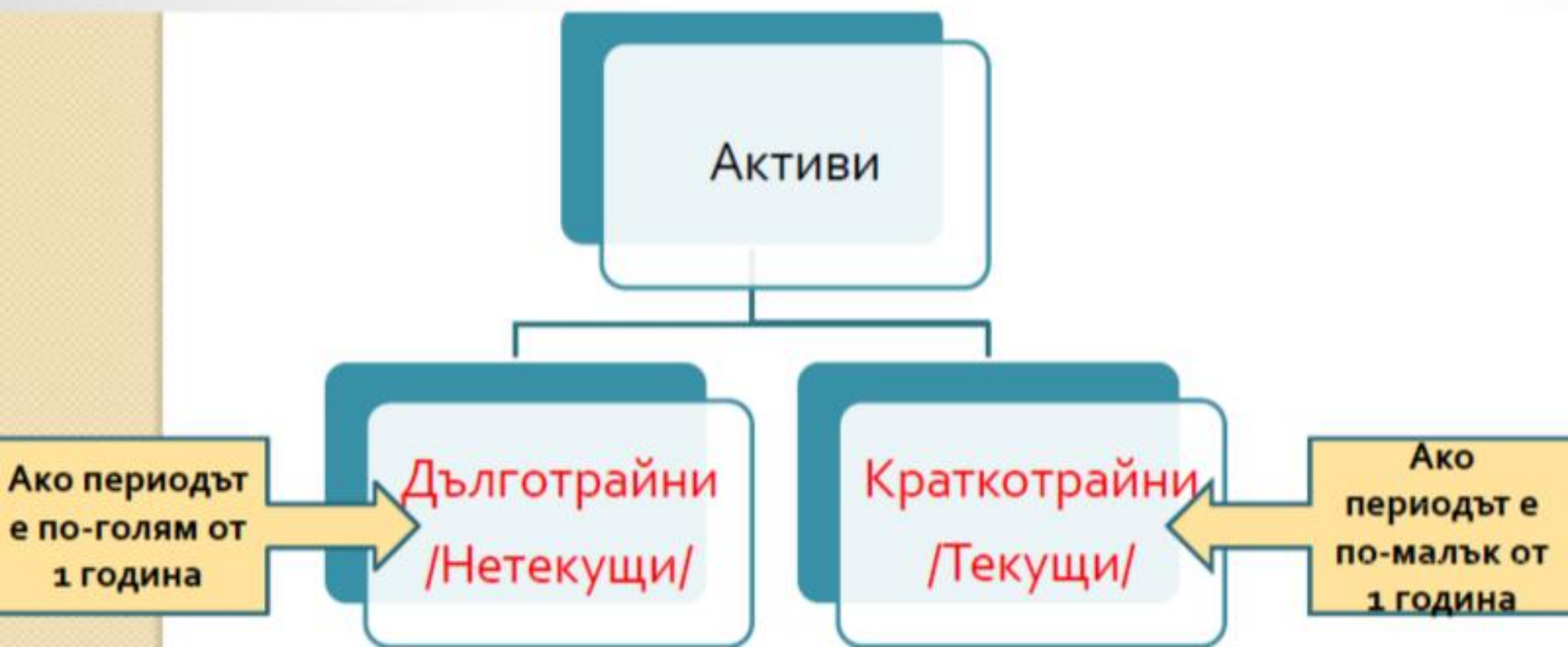
Активите (стопанските средства на предприятието) и **пасивите** (източниците на стопански средства на предприятието) са форми на възплъщение на капитала и се явяват конкретни обекти на счетоводно отчитане.

2.1. АКТИВИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Активите са ресурси, контролирани от предприятието в резултат на минали събития, от които се очаква бъдеща икономическа изгода.

2.1. АКТИВИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

В зависимост от периода, през който предприятието ще получава икономическа изгода от актива, **активите биват:**

2.1.1. ДЪЛГОТРАЙНИТЕ (ДЪЛГОСРОЧНИТЕ) АКТИВИ биват:

- ▶ 1) дълготрайни (дългосрочни) материални активи (ДМА);
- ▶ 2) дълготрайни (дългосрочни) нематериални активи (ДНА);
- ▶ 3) дългосрочни финансови активи (ДФА);
- ▶ 4) репутация (нар. още търговска репутация);
- ▶ 5) разходи за бъдещи периоди.

АКТИВИ

ДА

КА

ДМА:

Земи;
Дълготрайни биологични активи;
Сгради и конструкции;
Машини, съоръжения и оборудване;
Транспортни средства;
Офис обзавеждане;
Други.

ДНА:

Продукти от развойна дейност;
Програмни продукти;
Права върху интелектуална собственост;
Права върху индустриална собственост;
Други.

ДФА:

Дялове и участия с дългосрочен характер;
Инвестиционни имоти;
Други дългосрочни ценни книжа;
Дългосрочни вземания.

Търговска репутация

За търговска репутация се говори, когато едно предприятие придобива друго предприятие и последното престане да съществува.

Разходи за бъдещи периоди

Тези разходи, които се извършват през отчетния период, но са свързани с дейността на предприятието през следващите години.

2.1.2. Краткотрайните (краткосрочните) активи се групират в пет основни групи:

- 1) Материални запаси;
- 2) Краткосрочни вземания;
- 3) Краткосрочни финансови активи;
- 4) Парични средства;
- 5) Разходи за бъдещи периоди с краткосрочен характер.